

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ
Гуманитардык факультет факультети
Түркология бөлүмү
Курстун программасы

www.manas.edu.kg

Курстун коду	Курстун аты (Кыргызча)	Курстун аты (Түркчө)	Семестр	Апталык саат	Кредит	ЕКТС
TUR-419	КЫРГЫЗ АДАБИЯТЫНДА РОМАН ЖАНА Ч. АЙТМАТОВ I	KIRGIZ EDEBIYATINDA ROMAN VE CENGIZ AYTMATOV I	7	3 + 0	3	3

Курстун деңгээли	Бакалавр
Курстун түрү	Тандоо
Курстун мугалими	
Курстун тили	Кыргызча
Жардамчылар	жок
Аудитория	МҮН-303
Курстун максаты	Кыргыз адабиятында роман жанрынын жаралышы, өнүгүш тенденциялары, алардын идеялык-тематикалык өзгөчөлүктөрү, коомдук факторлордун тийгизген таасирлери, көркөмдүк жаңылануулар менен тааныштыруу, Ч. Айтматовдун чыгармачылыгын окутуу студенттин кесиптик даярдыгын арттыруу максатын көздөйт.

Колдонулуучу адабияттар	
Колдонулуучу адабияттар	Адабияттын түрү
1 Артыкбаев К. Кыргыз адабиятынын тарыхы. - Бишкек, 1994,	Китеп
2 Маленов Б. М. Элабаевдин чыгармачылыгы. Фрунзе, 1959.	Китеп
3 Асаналиев К. Чынгыз Айтматов: кечээ жана бүгүн. Бишкек, 2013.	Китеп
4 Гачев Г. Ч. Айтматов и мировой литература. Фрунзе, 1982: 179-284 б.	Китеп
5 Аскарар Т. Поиск абсолюта - творческое кредо Чингиза Айтматова. Бишкек, 2010.	Китеп
6 Үкүбаева Л. Ч. Айтматов жана кыргыз адабияты. Бишкек, 2012.	Китеп
7 Акматалиев А. Избранное. Б.: 1997.	Китеп
8 Ибраимов О. История кыргызской литературы XX века. Том 1-2. Бишкек, 2013.	Китеп
9 Акматалиев А. Ч. Айтматов жана боордош элдер адабияты. Фрунзе, 1988.	Китеп
10 Асаналиев К. Т. Сыдыкбеков. Фрунзе, 1962.	Китеп
11 Асаналиев К. Кыргыз романы: Кербен жол жана туюктар. Китепте: Асаналиев К. Көркөм нарк. Фрунзе, 1988	Китеп
12 Асаналиев К. Ч. Айтматов: Шекер и космос. Бишкек, 2003.	Китеп
13 Бобулов К. Жаңы тилке. Бишкек, 1991: 67-150 б.	Китеп
14 Даутов К. Тарыхый романдардын тагдыры. // Китепте: Даутов К. "Мезгил сыны жана мен". Бишкек, 2004: 311-399 б.	Китеп
15 Жолдошова Ч. Киргизский роман 80-х годов. // Лит. Киргизстан. 1987, №2.	Макала
16 Ибраимов К. " Көкөй Кестинин" көркөм философиясы. //КМ. №5. 1985	Макала
17 Ибраимов О. История кыргызской литературы XX века. Том 1-2. Бишкек, 2013	Китеп
18 Искендерова С. Н. Байтемировдун прозалары. Бишкек, 1994.	Китеп
19 Коллектив. Кыргыз адабиятынын тарыхы. VI-VII томдор. - Бишкек, 2002.	Китеп
20 Коллектив. Азыркы кыргыз адабияты. - Бишкек, 2006.	Китеп
21 Нурушев Э. Дагы бир жолу "Мезгил" романы жөнүндө. //сов. Кыргызстан. 1983, 2-декабрь	Макала
22 Үкүбаева Л. Ч. Айтматов жана азыркы адабий процесс. Бишкек, 2013.	Китеп
23 Эркебаев А. Кыргыз прозасынын контрастары. Фрунзе, 1983.	Китеп
24 Эркебаев А. Жанрдын жаңылануу процесси. // КМ. 14.02.1985.	Макала
25 Эркебаев А. Элдик эпостон адабий эпоско. Бишкек, 1990: 209 б.	Китеп

Жетишилчү жыйынтыктар

1	Сабактын жыйынтыгында студент кыргыз романистикасынын тарыхы, ага кошкон Ч. Айтматовдун салымы боюнча терең маалымат алып, ушул темада изилдөө ишин жүргүзүүгө даяр болот.

Курстун планы

Апта	Темасы
1. Апта	Кыргыз романдарынын жаралышынын алгачкы этабы (XX кылым 30-жылдар). Кыргыз романдарынын жаралышынын тарыхый-маданий шарттары. Алгачкы кыргыз романдары "Каныбек", "Кен-Суу", "Узак жол". Роман жанрын өздөштүрүүдөгү изденүүлөр, табылгалар, кемчиликтер.
2. Апта	Кыргыз роман жанрынын телчигүү, өнүгүү мезгили (XX кылым 1946-50-жылдар). 40-50-жылдардагы кыргыз прозасынын өнүгүш тенденциялары. Т. Сыдыкбековдун "Биздин замандын кишилери", Н. Байтемировдун "Акыркы ок" романдары кыргыз романистикасындагы жаңы этап катары.
3. Апта	Ч. Айтматовдун адабият майданына келиши. Алгачкы чыгармачылык изденүүлөрү: аңгемелери, "Бетме-бет", "Жамийла" повестер. Кыргыз прозасына киргизген жаңычылыктары.
4. Апта	Ч. Айтматовдун 60-жылдардагы чыгармачылыгы. Жазуучунун повесттери, алардын идеялык-көркөмдүк өзгөчөлүктөрү. "Биринчи мугалим", "Саманчынын жолу", "Кызыл жоолук жалжалым", "Жаныбарым, Гүлсары".
5. Апта	Ч. Айтматовдун 70-жылдардагы чыгармачылыгы. "Ак кеме", "Деңиз бойлой жорткон Ала-Дөбөт" повесттеринде көтөрүлгөн нрава-философиялык, планетардык маселелердин көркөм чагылышы.
6. Апта	Кыргыз романынын жанрдык-стилдик жактан көп түрдүүлөнүшү (XX кылым 60-80-жыл). 60-80-жылдардагы кыргыз прозасынын өнүгүш тенденциялары. Кыргыз романынын жанрдык-стилдик жактан көп түрдүүлөнүшү (социалдык, турмуштук, тарыхый, тарыхый-автобиографиялык, психологиялык, философиялык ж.б.). "Тарых эстелиги", "Майдан", "Мезгил", "Көкөй кести", "Сынган кылыч" ж.б. романдар.
7. Апта	Ч. Айтматовдун кыргыз романистикасына келиши. Жазуучунун "Кылым карытар бир күн", "Кыямат" романдарынын кыргыз романистикасында алган орду. Алардын идеялык-проблемалык, көркөмдүк жаңычылыктары.
8. Апта	Ара сынак.
9. Апта	М. Элебаедин "Узак жол" романы, романдын сюжеттик композициялык түзүлүшү. Көркөм образдары. Роман тууралуу сындар. (семинар)
10. Апта	Т. Сыдыкбековдун "Биздин замандын кишилери" романы жана ал тууралуу сындар. (семинар)
11. Апта	К. Акматовдун "Мезгил" романы. Мезгил жана Адам маселесинин көркөм чагылдырылышы. Роман тууралуу сындар. (семинар)
12. Апта	Ч. Айтматовдун "Жамийла" повестинин идеялык-тематикалык, проблемалык маселелери. Повестин поэтикалык жаңычылдыгы. (семинар)
13. Апта	Ч. Айтматовдун "Жаныбарым, Гүлсары" повестинде Совет доорунун реалдуу чындыгынын көркөм иликтениши. Образ түзүүдөгү автордун жаңычылдыгы. (семинар)
14. Апта	Ч. Айтматовдун "Ак кеме" повести. Социалдык-нравалык маселелердин көркөм чагылдырылышы. Повесть тууралуу сындар. (семинар)
15. Апта	Ч. Айтматовдун "Деңиз бойлой жорткон Ала-Дөбөт" повести. Философиясы, көркөм образ түзүү чеберчилиги. (семинар)
16. Апта	Финал сынак.

Баалоо

Баалоо каражаты	Саны (даана)	Үлүшү (%)	Жалпы үлүшү
Арасынак	1	40	40
Финал сынагы	1	60	60